

Nyt fra nationalparken

Kære læser

Nyhedsbrevet bærer denne gang præg af sagen om, at et muligt testcenter for kæmpestore havvindmøller kan risikere at blive placeret i eller klos op ad Nationalpark Vadehavet - ja, sågar er Margrethekog i Tøndermarsken, et område som indgår i det fælles dansk-tysk-hollandske UNESCO-udpegede Verdensarv Vadehavet i spil.

Sagen optager naturligvis rigtig mange i vadehavsområdet, og onsdag 22. februar holdt vi et fællesmøde i Esbjerg for medlemmer af nationalparkens bestyrelse, råd, udvalg samt partnere og andre interesserede for at sætte fokus og få aktiveret de mange gode kræfter, der kan og vil hjælpe med at få gjort landspolitikerne opmærksomme på, at de er fuldstændig på afveje.

Vi har dog også et par andre og mere fordragelige historier til jer - og med ønsket om rigtig god læselyst og dejlige oplevelser ved Vadehavet - de bedste hilsner fra sekretariatet.

Til fælles kamp for verdensarven

Budskabet var ikke til at tage fejl af, da cirka 100 mennesker fra vadehavsområdet onsdag 22. februar mødtes i Esbjerg for at drøfte et muligt testcenter for gigantiske havvindmøller placeret i eller lige på kanten af Nationalpark Vadehavet og Verdensarv Vadehavet:

"Vi ønsker det ikke - for det vil fuldstændig ødelægge naturen og skamfere kulturlandskabet i området, og det vil true det fælles dansk-tysk-hollandske vadehavs status som [UNESCO-verdensarv](#)!"

Formandskaberne for Nationalpark Vadehavets bestyrelse og råd havde inviteret til det ekstraordinære fællesmøde for medlemmerne af nationalparkens bestyrelse, råd og udvalg samt partnere i Nationalpark Vadehavets partnerprogram, mens andre interesserede kunne deltage virtuelt. Knap halvdelen af de 100 deltagere benyttede denne mulighed.

Mødets formål var især at få mobiliseret og aktiveret alle interessenter - foreninger, organisationer, kommuner, foreninger, privatpersoner m.v. i vadehavsområdet, som skal sørge for at argumenterne mod et testcenter ved Vadehavet for op til 450 meter høje vindmøller når frem til politikerne i Folketinget. Det er nemlig dem, der træffer den endelige beslutning om, hvor et tredje, nationalt testcenter skal placeres.

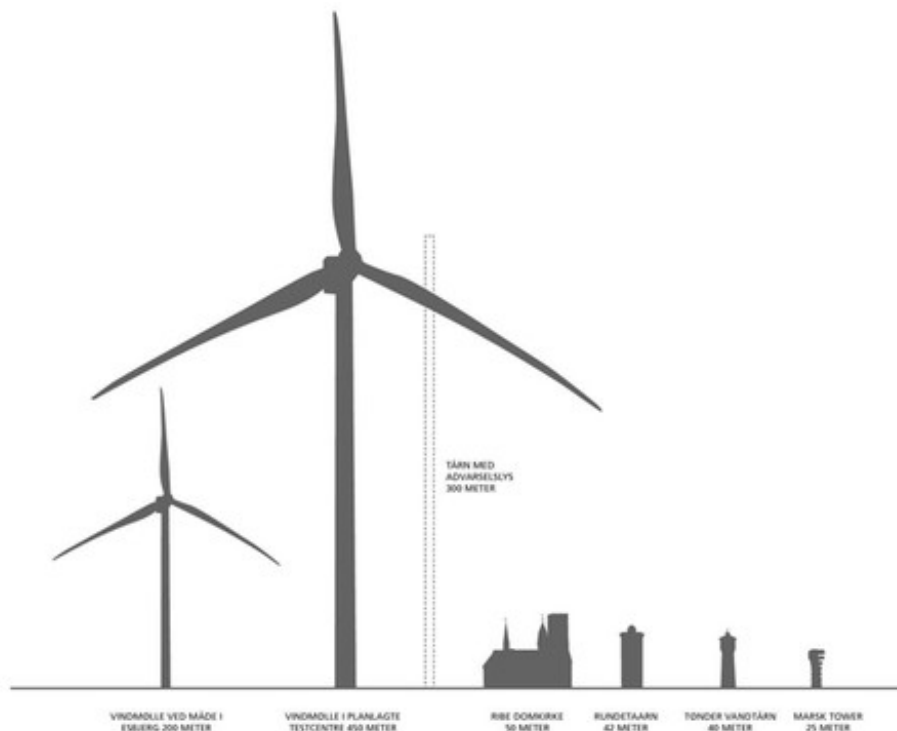
Testcenter-planerne i medierne

TV Syd sendte live og havde vindmølle-testcenter og fællesmødet i Esbjerg som sin tophistorie i sin nyhedsudsendelse onsdag 22. februar kl. 19.30. Indslaget var en blanding af direkte reportage, blandt andet interview med nationalpark-formand Janne Liburd (billedet), og båndede interviews. Du kan finde udsendelsen [via dette link](#) - hvor testcenter-indslaget fylder de første ni minutter.

Historien har også fundet vej til nationale medier. [Avisen Danmark](#) bragte 23. februar en baggrundsartikel, og samme dag bragte Radio4 et længere interview med Janne Liburd. Her er [link til Radio 4's programside](#) - for at høre interviewet skal du finde udsendelsen "RADIO4 MORGEN - 23. FEBRUAR - KL. 7-8", hvor det kommer cirka ved tidskoden 31.30.

På Nationalpark Vadehavets mediedatabase har vi i øvrigt samlet artikler og forskelligt baggrundsmateriale om sagen. Du finder alt dette [via dette link](#).

På det brede, folkelige plan er der oprettet en særlig gruppe på Facebook, hvor man vil dele information og argumenter. om testvindmøller ved Vadehavet. Her er [link til gruppen](#), der hedder 'Gigantvindmøller ved UNESCO Vadehavet?', og hvis administrator er Pia de Place, Ribe.

Så høje er møller på 450 meter

Af den politiske aftale om et muligt tredje, nationalt testcenter for store havvindmøller taler man om møller på op til 450 meter. Altså møller, som er snublende tæt på rage en halv kilometer op i luften.

Men hvor højt er 450 meter egentlig? Det satte Søren Christensen fra sekretariatet sig for at illustrere ved at lave en grafik, hvor man kan sammenligne 450 meter høje vindmøller med andre høje bygninger, som vi kender.

På tegningen er fra venstre vist højden på: vindmølle ved Måde ved Esbjerg (200 m), testvindmølle (450 m), Borgertårnet på Ribe Domkirke (50 m), Rundetårn i København (42 m), Vandtårnet i Tønder (40 m) og Marsk Tower i Skærbæk (25 m).

Alle er meget velkommen til at bruge tegningen - på sociale medier eller andet. Du kan finde den til download [her i en særlig mappe](#) på vores mediedatabase med artikler og baggrundsmateriale om testvindmøllerne.

... meget højere end Ribe Domkirke

Poul Erk Fredskild fra Mandø, der til daglig er skipper på fartøjet M/S Mandøpigen og i øvrigt medlem af nationalparkrådet, har også tænkt over, hvor store de der testmøller egentlig vil syne, hvis de rejses i det område omkring Ribe, der som et af i alt tre områder ved Vadehavet er i spil til et muligt testcenter. Han har derfor været kreativ i et fotoredigeringsprogram, og som han siger:

"Her er lige en illustration med 450 meter høje møller. Der var ikke nok himmel på mit billede så toppen af vingerne mangler. Jeg har her taget højde for afstand, Jordens krumning, digehøjde, og billedet er taget med lidt zoom."

Man må sige, at [Ribe Domkirke](#) med det 50 m høje Borgertårn kommer til at ligne en miniput-kirke...

2022-omsætning på 13,7 millioner kr.

Nationalpark Vadehavet har gang i mange projekter og aktiviteter, og 2022 blev vores travleste år til dato. Det kan man læse i den dugfriske årsrapport, som nationalparkens bestyrelse netop har godkendt, og hvoraf det også fremgår, at der især er 'leveret' til naturen og til lokalområdet og -befolkningen.

Sammen med årsrapporten har vi også kunnet fremvise den økonomiske side af nationalparkens aktiviteter i 2022. Den viser en omsætning (udgifter) på i 13,7 millioner kroner. De 9,4 millioner, altså ca. to tredjedele, kommer fra staten via vores bevilling på finansloven, mens nationalparken selv har skaffet den sidste tredjedel (4,3) fra fonde og andre eksterne bidragsydere.

Turister vil have beskyttet og intakt natur

For 91 procent af turisterne i vadehavsområdet er det af afgørende betydning, at den natur, som de kommer til som gæster, er beskyttet.

Det fremgår af en stor undersøgelse, som Nationalpark Vadehavet sammen med partnere langs det tyske og hollandske vadehav har foretaget blandt turister i området. Undersøgelsen er gennemført i perioden juli 2020 til juni 2021, og alene i Danmark er 579 turister interviewet.

De 91 procent, der ønsker beskyttet natur, fordeles sig således, at 19 procent finder dette 'vigtigt', mens det 72 procent angiver, at det er 'meget vigtigt'. For 90 procent af turisterne er det enten meget vigtigt (52 %) eller vigtigt (38 %), at de kan få oplevelser i en intakt natur.

82 procent af turisterne oplyser desuden, at de har et ønske om at komme væk fra de store turiststrømmes trængsel og uro.

"Kort sagt kommer turisterne på grund af naturen, som de ønsker beskyttet og intakt. Og de gider ikke turismetrængsel og slidt natur," sammenfatter nationalparkchef Peter Saabye Simonsen.

Du kan læse [mere om turistundersøgelsen](#) på hjemmesiden, hvor der også er et link, hvis du vil downloade hele undersøgelsen.

Flodperlemusling fundet to 'nye' steder

Flodperlemuslingen er en sjælden muslingeart. Den er beskyttet og fredet og findes i Danmark kun i Varde Å, hvor den lever sin livscyklus i tæt samspil med de migrerende laksefisk, der hjælper den med at sprede dens larver. Derfor udgør alle former for fiskespærringer et problem i forhold til spredning af flodperlemusling.

I forbindelse med reetablering af Holme Å (tilløb til Varde Å) i 2020, fandt man skalrester af Flodperlemusling. Det fund fik Miljøstyrelsen, Aage V. Jensen Naturfond og Varde Kommune til at gå sammen for at afdække, om der stadigvæk var levende individer eller måske endda en bestand i området. Ved hjælp af den nyeste eDNA-teknologi blev der taget prøver ved 18 forskellige lokaliteter i Varde Å-systemet, hvor man fik positiv data fra Varde Å, nedre del af Ansager Å og Holme Å.

Da flodperlemuslingen kan blive op til 140 år gammel, tyder fundene på, at bestanden har formået at overleve, efter at vandet blev ført til Karlsgårde værket, hvor det blev brugt til produktion af el. I 2023 vil Miljøstyrelsen lave en større undersøgelse.

Flodperlemuslingen lever gravet ned i bunden af åen og er sårbar over for mange af de samme faktorer andre dyr er - nemlig forurening, næringsstofftilførsel, udtørring, isolering og opsplitning af levesteder.

Du kan læse mere i [pressemeldelse](#) fra Aage V. Jensen Naturfond.

Velkommen til Vidåslusen

Nationalparken har fået endnu et infosted, denne gang ved Vidåslusen.

Her kan du nu blive klogere på tidevandet, hvorfor det skifter fra dag til dag og dets sammenhæng med månens faser og solen. Et stort trærelief viser i naturligt størrelsesforhold høj- og lavvanded ved netop Vidåslusen gennem en hel måned.

Formidlingen er lavet i samarbejde med Tøndermarsk Initiativet, som også står bag den nye udsigtsplatform oppe på slusetårnet. Projektet er en del af "[Velkommen til Nationalpark Vadehavet](#)" og er blevet til med støtte fra Nordea-fonden.

Det sker i Nationalpark Vadehavet i 2023

- 24. februar - [Forskningsseminar 2023](#) - alle er velkomne
- 8. marts - [Partnerdag 2023](#)
- 23. marts - Årets første [rådsmøde](#)

Guidede ture og arrangementer i [de kommende måneder](#) kan du blandt andet finde på vores hjemmeside.

Vidste du at:

- der er kommet nye [bestemmelsesark på MitVadehav?](#)
 - der er oplevelser for enhver smag [i vores kalender?](#)
 - du kan finde [information om og fra forskningsdagen](#), hvis du ikke kan deltage?
-

Fotos: Solnedgang i Hjerting: @urbanjyden; Møde om vindmølle-testcenter: Bjarne Lund Henneberg; Mølle-grafik: Søren Christensen; Fotomanipulation med møller: Poul Erik Fredskild; Nationalparkflag: Ulrik Pedersen; Turister på diget: Wasabi Film; Flodperlemuslinger: Joel Berglund/Wikimedia Commons; Vidåslusen: Henrik Mikaelson; Solnedgang Ballum: Lars Gejl; Tør vade: Britta Hellesøe.

Nationalpark Vadehavet opbevarer din mailadresse til brug for udsendelse af nyhedsbrev og den bliver hverken videregivet til andre eller brugt til andre formål.

[Læs mere om Nationalparkens persondatapolitik](#) · [Klik her for at framelde dig](#)